

NOWY DIALOG

RAPORT

**z wykorzystania wyników badania nr 2 i analizy
dotyczącej oceny szkoleń i kursów zawodowych organizowanych dla osadzonych
w zakładach w kontekście ich rozwoju zawodowego i osobowego w ocenie
wychowawców penitencjarnych i psychologów oraz osadzonych (z badania 1)
i wśród ich pracodawców
w pracach instytucji dialogu społecznego**

Opracował: Mateusz J. Gabryel, MBA

Raport powstał w ramach projektu „NOWY DIALOG - badania w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia osób osadzonych”, POWR.02.20.00-000009/18 Priorytet II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.20 Wysokiej jakości dialog społeczny w zakresie dostosowania systemów edukacji i szkolenia do potrzeb rynku pracy, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Lublin 2020

1 z 16

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Metodologia upowszechniania wyników badań	4
3. Instytucje dialogu społecznego, do których przesłano wyniki badań i analiz	5
4. Wykorzystanie wyników badań i analiz przez instytucje dialogu społecznego.....	10
4.1. <i>Rada Dialogu Społecznego oraz Wojewódzkie Rady Dialogu Społecznego.....</i>	<i>10</i>
4.2. <i>Rada Rynku Pracy i Wojewódzkie Rady Rynku Pracy.....</i>	<i>11</i>
4.3. <i>Aktywność według województw .....</i>	<i>14</i>
5. Wykorzystanie wyników badań i analiz w kontekście strategii wykorzystania badania ..	15
6. Podsumowanie.....	15

1. Wprowadzenie

Raport z wykorzystania wyników badania nr 2 (*dotyczącego oceny szkoleń i kursów zawodowych organizowanych dla osadzonych w zakładach w kontekście ich rozwoju zawodowego i osobowego w ocenie wychowawców penitencjarnych i psychologów oraz osadzonych (z badania 1) i wśród ich pracodawców*) w pracach instytucji dialogu społecznego sporządzony został w ramach realizacji projektu „NOWY DIALOG – badania w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia osób osadzonych”, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.20 Wysokiej jakości dialog społeczny w zakresie dostosowywania systemów edukacji i szkolenia do potrzeb rynku pracy Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Podstawowym celem niniejszego projektu jest zwiększenie udziału partnerów społecznych w kształtowaniu strategii dostosowania kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy osób osadzonych w zakładach karnych poprzez przeprowadzenie czterech badań o zasięgu ogólnopolskim oraz upowszechnienie i zaprezentowanie wyników badań i analiz na forum instytucji dialogu społecznego oraz rad rynku pracy.

Owe cztery odrębne badania obejmowały kolejno:

1. Ocenę aktualnego stanu kształcenia zawodowego i pracy osób osadzonych w zakładach karnych w kontekście pozyskania przez pracodawców wykwalifikowanych zawodowo i kompetentnych pracowników;
2. Ocenę szkoleń i kursów zawodowych organizowanych dla osadzonych w ZK w kontekście ich rozwoju zawodowego i osobowego w ocenie wychowawców penitencjarnych, psychologów i pracodawców;
3. Ocenę szkoleń i kursów zawodowych organizowanych dla osadzonych w ZK w kontekście ich współpracy z pracodawcami i współpracownikami;
4. Analizę postaw przedsiębiorców wobec zatrudniania osób osadzonych w kontekście potrzeb i wymagań rynku pracy.

Przedmiotowy raport (zgodnie z tytułem i informacją powyżej) stanowi kompleksowe podsumowanie wykorzystania wyników badania nr 2 oraz poświęconych mu analiz w pracach instytucji dialogu społecznego, tj. na poziomie Rady Dialogu Społecznego, Rady Rynku Pracy, Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego oraz Wojewódzkich Rad Rynku Pracy wraz ze wskazaniem kluczowych działań podjętych w ramach realizacji projektu celem upowszechnienia wyników wyżej wymienionego badania nr 2.*

*Autor przedmiotowego raportu zastrzega, iż opracowanie to zostało sporządzone w oparciu o informacje przekazane mu przez podmiot realizujący projekt pn. NOWY DIALOG, a autor nie był i nie jest odpowiedzialny za realizację poszczególnych zadań w projekcie ani za ich koordynację czy weryfikację.

2. Metodologia upowszechniania wyników badań

W pierwszej kolejności warto wskazać, iż po przeprowadzeniu wspomnianego badania nr 2 w ramach projektu NOWY DIALOG przygotowany został raport główny autorstwa dr hab. Agnieszki Lewickiej-Zelent, prof. UMCS. Jak wskazano w samym raporcie nie został on przygotowany wyłącznie dla celów związanych stricte z realizacją projektu, lecz pomyślany został tak, aby mógł być przydatny dla podmiotów odpowiedzialnych za więziennictwo w Polsce, takich jak: Ministerstwo Sprawiedliwości i Centralny Zarząd Służby Więziennej, którym podlegają zakłady karne i areszty śledcze w aspekcie organizacyjno-legislacyjnym; dyrektorzy i kierownicy w tychże jednostkach penitencjarnych, którzy na co dzień podejmują decyzje dotyczące kształcenia zawodowego i zatrudniania konkretnych osób pozbawionych wolności; Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które wyznacza kierunki zmian w obszarze zatrudnienia zgodnie z potrzebami Polaków i rynku pracy; Ministerstwo Edukacji Narodowej odpowiadające za szkolnictwo zawodowe, a także - a może przede wszystkim z myślą o przedsiębiorcach, którzy podejmują decyzję o zatrudnieniu osób pozbawionych wolności oraz o stosownych instytucjach dialogu społecznego. Dla ułatwienia upowszechniania informacji zawartych w raporcie przygotowana została prezentacja multimedialna zawierająca najważniejsze kwestie oraz podsumowanie wyników badań.

Raport główny do badania nr 2 został upowszechniony wśród reprezentantów wspomnianych powyżej instytucji oraz grup społecznych, spotykając się z ich zainteresowaniem. W ramach projektu zlecono przeprowadzenie analizy wyników badania nr 2 oraz przedmiotowego raportu, a także wyrażenie rekomendacji (opinii) partnerowi społecznemu – „Lubuskiej Organizacji Przedsiębiorców”, która powołała grupę roboczą odpowiedzialną za sporządzenie i przekazanie stosownych rekomendacji przedsiębiorców w zakresie badania nr 2 oraz poświęconego mu raportu głównego. Uwagi dotyczące przeprowadzonej analizy oraz rekomendacje partnera społecznego (z uwzględnieniem potrzeb i uwag wyrażonych przez zrzeszonych przez niego przedsiębiorców) zostały przekazane Pracodawcom Ziemi Lubelskiej (dalej również jako Beneficjent) w formie opinii.

Następnie opracowany został Pakiet informacyjny, który zawierał między innymi streszczenie najważniejszych informacji zawartych w raporcie głównym i badaniu nr 2 oraz treść opinii sformułowanej przez przedstawicieli partnera społecznego (wypracowanej przez wspomnianą grupę roboczą), a odnoszącej się do kluczowych zagadnień uwzględnionych w raportach (analizach) dotyczących wspomnianego badania. W Pakiecie informacyjnym zamieszczono także podsumowanie rezultatów badań i rekomendacji w formie prezentacji przygotowanej przez ekspertów odpowiedzialnych za sporządzenie raportów z przeprowadzonych badań.

Tak skonstruowany Pakiet informacyjny (w formie tradycyjnej broszury) przesłany został do Rady Rynku Pracy, Rady Dialogu Społecznego, wszystkich Wojewódzkich Rad Rynku Pracy (16) oraz Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego (16) oraz w formie elektronicznej wraz z prośbą o upowszechnienie go wśród członków tych gremiów oraz propagowanie wyników przeprowadzonych badań i analiz wśród przedsiębiorców. Jednocześnie zawnioskowano o możliwość zaprezentowania wyników badań, treści analiz i rekomendacji podczas obrad wszystkich ww. instytucji oraz o wskazanie w informacji zwrotnej, w jaki sposób wykorzystane zostały wyniki badania oraz analiz w pracach instytucji dialogu społecznego.

Ponadto pełna treść raportów (analiz) dotyczących poszczególnych badań, opinie partnerów społecznych oraz Pakiet informacyjny zamieszone zostały na stronie internetowej projektu (<http://nowydialog.pl>), jak również na stronie internetowej Pracodawców Ziemi Lubelskiej (<http://pracodawcy.lublin.pl>), o czym informowano zarówno w treści samego Pakietu, jak też w informacjach rozsyłanych do instytucji dialogu społecznego, partnerów społecznych, czy przedsiębiorców.

3. Instytucje dialogu społecznego, do których przesłano wyniki badań i analiz

Na początku warto wskazać, że głównymi instytucjami, do których zwrócono się z prośbą o upowszechnienie badań, były: Rada Dialogu Społecznego, Rada Rynku Pracy, Wojewódzkie Rady Dialogu Społecznego oraz Wojewódzkie Rady Rynku Pracy; co łącznie stanowiło 34 podmioty.

Zaznaczyć trzeba także, że zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz.U. 2015; poz. 1240 z późn. zm.) utworzona została ogólnopolska Rada Dialogu Społecznego (dalej również jako RDS), która stanowi forum trójstronnej współpracy pomiędzy przedstawicielami pracowników, pracodawców oraz strony rządowej. Celem Rady jest zapewnianie warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększanie konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej. Rada działa także na rzecz realizacji zasady partycypacji i solidarności społecznej w zakresie stosunków zatrudnienia oraz poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych, a także budowania wokół nich społecznego porozumienia w drodze prowadzenia przejrzystego, merytorycznego i regularnego dialogu organizacji pracowników i pracodawców oraz strony rządowej. Do zadań Rady Dialogu Społecznego należy przede wszystkim: wyrażanie opinii i zajmowanie stanowisk; opiniowanie projektów, założeń projektów ustaw oraz projektów aktów prawnych oraz inicjowanie na ściśle określonych zasadach procesu legislacyjnego.

Wojewódzkie Rady Dialogu Społecznego (dalej również jako WRDS) utworzone zostały w oparciu o ww. ustawę przez marszałków wszystkich województw w Polsce. Do zadań WRDS-ów należy wyrażanie opinii i stanowisk w sprawach objętych zakresem zadań związków zawodowych lub organizacji pracodawców będących w kompetencji administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa, a także wykonywanie innych zadań wynikających z odrębnych ustaw.

Ogólnopolska Rada Rynku Pracy (dalej również jako RRP) powstała zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz.1265 z późn. zm.). W oparciu o treść ww. aktu prawnego wskazać można, iż do zakresu działania Rady Rynku Pracy należy w szczególności: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich; opiniowanie projektu Krajowego Planu Działań oraz okresowych sprawozdań z jego realizacji; opiniowanie przedłożonych przez ministra właściwego do spraw pracy priorytetów, wzoru podziału środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego i planu ich wydatkowania; ustalanie w układzie branżowym i regionalnym dodatkowych priorytetów wydatkowania środków z rezerwy KFS oraz decydowanie o przeznaczeniu tych środków zgodnie z przyjętymi priorytetami; opiniowanie rocznych sprawozdań z działalności

Funduszu Pracy, a także ocena racjonalności gospodarki środkami tego funduszu; realizacja zadań określonych w przepisach o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy; opiniowanie projektów ustaw dotyczących promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. W skład RRP wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji związkowych i organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego oraz jeden przedstawiciel Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, reprezentujący stronę samorządową. Ponadto w posiedzeniach RRP uczestniczyć może stały przedstawiciel organizacji pozarządowych.

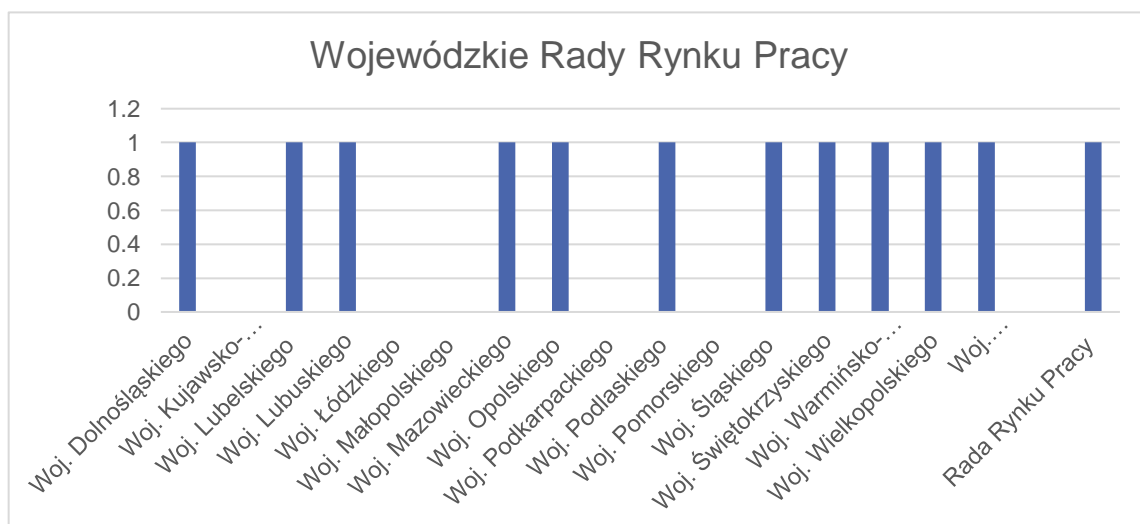
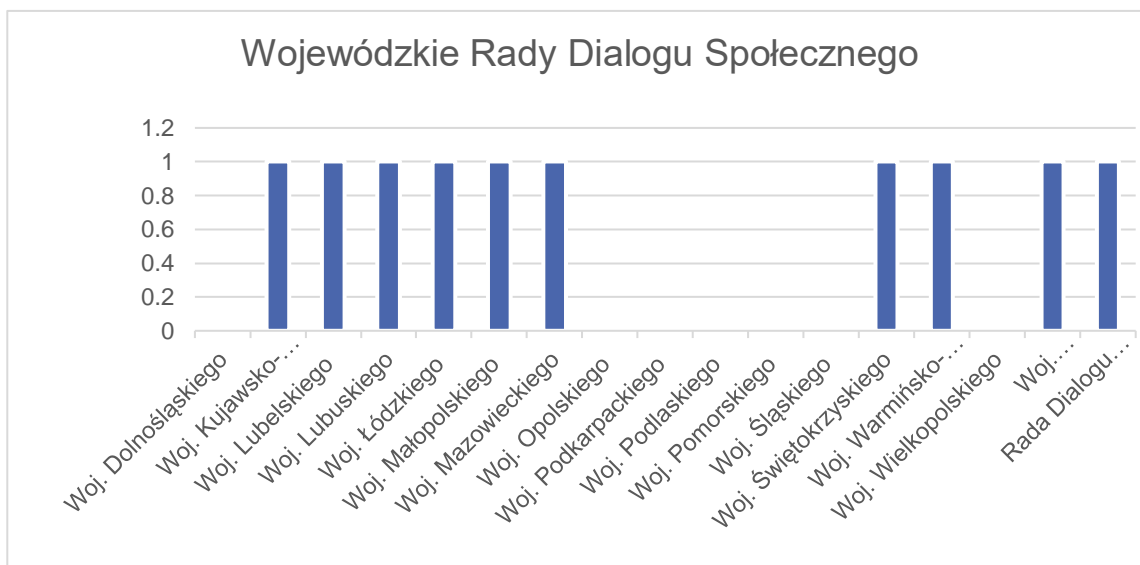
Wojewódzkie Rady Rynku Pracy (dalej również jako WRRP) funkcjonują także w oparciu o ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do zakresu kompetencji wojewódzkich rad rynku pracy należy zasadniczo: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia; ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy wraz z opiniowaniem kryteriów podziału środków dla samorządów powiatowych; oddziaływanie na kształcenie w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, szkolenia zawodowe oraz zatrudnienia w województwie; opiniowanie wojewódzkich kryteriów wydawania zezwoleń na prace cudzoziemców; współpraca z wojewódzkimi radami dialogu społecznego - głównie w zakresie wypracowania regionalnej strategii rynku pracy jako elementu strategii rozwoju województwa oraz inicjowania programów i tworzenia partnerstw na rzecz wzrostu zatrudnienia i rozwoju rynku pracy; a także ocenianie okresowych sprawozdań z działalności wojewódzkich urzędów pracy oraz prace związane ze zmianami na stanowisku dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy. Członkami wojewódzkich rad rynku pracy są natomiast przedstawiciele działających na terenie województwa wojewódzkich struktur każdej organizacji związkowej oraz organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy.

Beneficjent (Pracodawcy Ziemi Lubelskiej), jak już wstępnie wskazano, skierował w formie wysyłki listownej oraz elektronicznej, do wskazanych podmiotów prośbę w zakresie upowszechnienia wśród swoich członków wyników przeprowadzonych badań tj. rozesłanie raportów z badań oraz przygotowanej prezentacji multimedialnej.

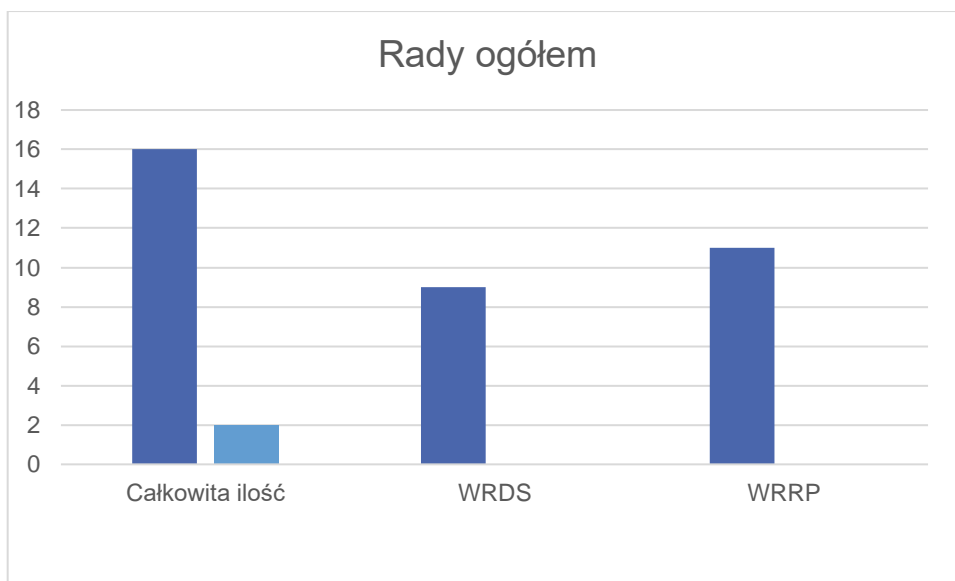
Beneficjent zwrócił się także z prośbą o możliwość wzięcia udziału w obradach Rady oraz wygłoszenie prezentacji w zakresie zrealizowanych badań oraz możliwości dyskusji we wskazanym zakresie.

Ostatnim elementem, z którym Beneficjent zwrócił się do powyższych podmiotów była prośba o wydanie opinii na temat badań oraz ich potencjału i możliwości pogłębienia tematyki zatrudnienia osadzonych w każdym z województw.

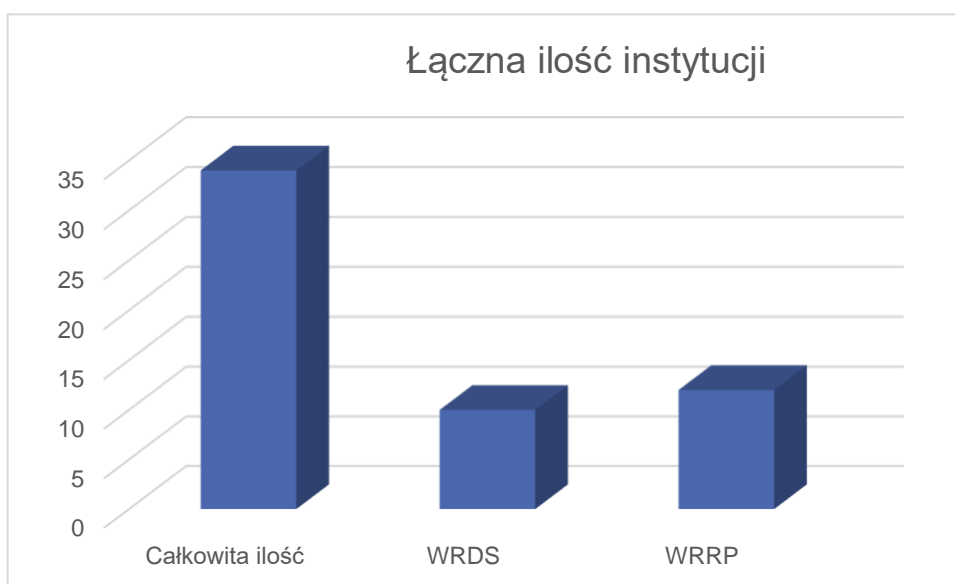
Poniższe zestawienia zawierają informacje w zakresie upowszechnienia badań przeprowadzonych w ramach projektu „Nowy dialog – badania w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia osadzonych” wśród organów mających wpływ na kształtowanie rynku kształcenia i zatrudnienia.

Wykresy te wskazują, ile podmiotów odpowiedziało na skierowane przez Beneficjenta zapytanie w zakresie rozpowszechnienia badań. Zgodnie z powyższym 9/16 Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego pochyliło się nad skierowaniem odpowiedzi w zakresie przesłanych materiałów. Nieco lepiej przedstawia się wynik Wojewódzkich Rad Rynku Pracy, w których to 11/16 podmiotów przesłało odpowiedź. Warto zaznaczyć, że Beneficjent otrzymał także informacje zwrotne od ogólnokrajowych organów Rady Rynku Pracy i Rady Dialogu Społecznego.

Niewątpliwym jest, że wiele podmiotów, w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną, nie mogło wziąć udziału w upowszechnieniu badań. Wiele z nich odwołało posiedzenia na koniec roku, a te które się odbywały były prowadzone w formie zdalnej. Fakt dbałości o swoich członków powodował, że w wielu Radach odmówiono upowszechnienia badań ze względu na dużą obszerność przedmiotu obrad.

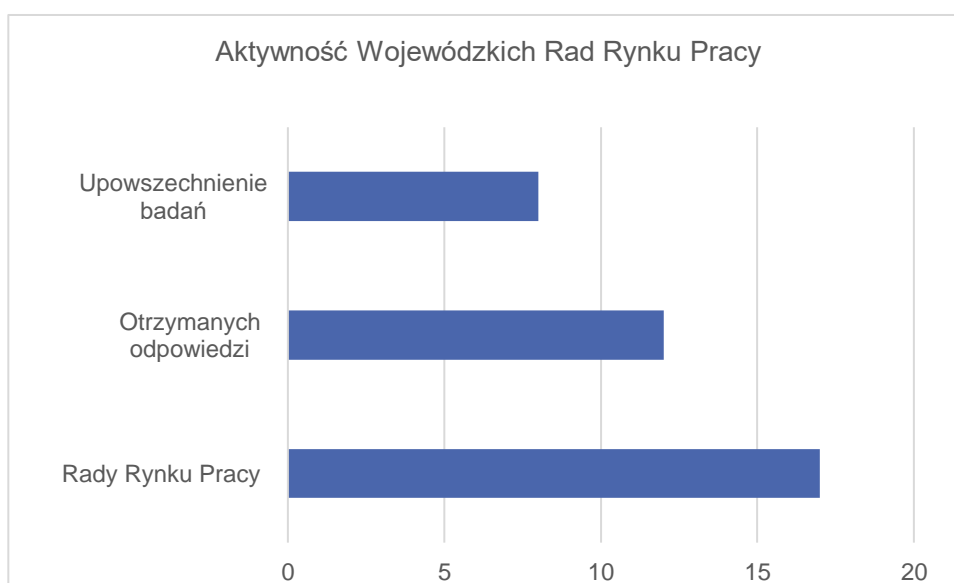
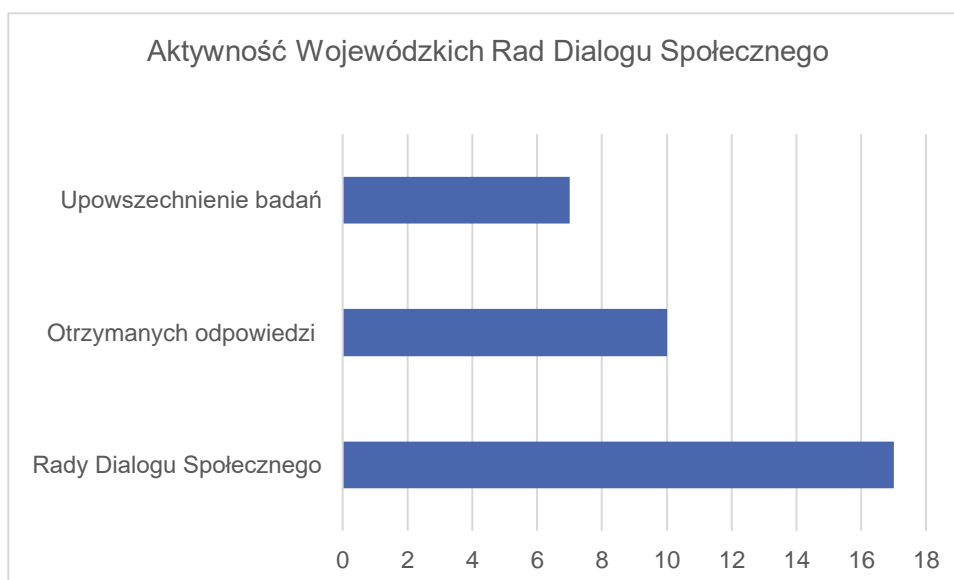

Konkludując, pakiety informacyjne wysłano do 34 instytucji dialogu społecznego i rynku pracy, w efekcie otrzymano 22 informacje zwrotne. Warto zaznaczyć, że nie każda informacja zwrotna wiązała się z pozytywną informacją w zakresie upowszechnienia badań. Jako informację zwrotną należy traktować jakąkolwiek informację otrzymaną po przesłaniu pakietów informacyjnych. Z 22-óch informacji zwrotnych otrzymanych z instytucji tylko 15 z nich, podjęło

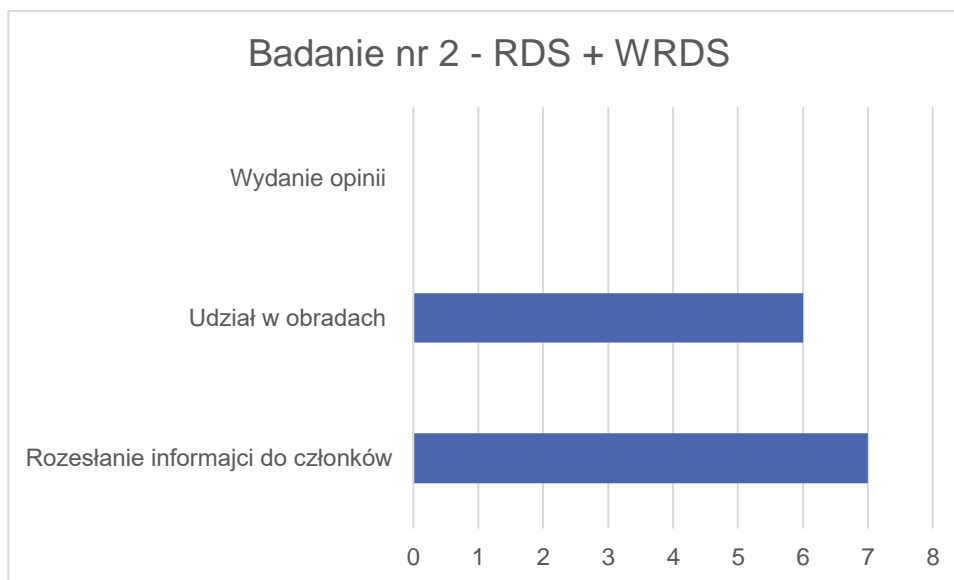

działania w zakresie próby upowszechnienia badań, w tym 7 Rad Dialogu Społecznego i 8 Rad Rynku Pracy. Dwa z podmiotów w związku z nowym harmonogramem posiedzeń (spowodowanym pandemią) zaproponowały upowszechnienie badań na pierwszym posiedzeniu w 2021 roku.

4. Wykorzystanie wyników badań i analiz przez instytucje dialogu społecznego

4.1. Rada Dialogu Społecznego oraz Wojewódzkie Rady Dialogu Społecznego

Rozesłanie informacji do członków na temat badania nr 2

Upowszechnienie badania nr 2 poprzez rozesłanie informacji do członków nastąpiło w 7/16 podmiotów, co oznacza prawie 50% aktywności wśród Rad Dialogu Społecznego. Warto nadmienić, że rozesłanie informacji nawet w prawie połowie instytucji tego rodzaju w Polsce, gwarantuje wysoki stopień upowszechnienia, bowiem charakterystyką składu Rad Dialogu Społecznego jest zróżnicowanie i obszerność tego gremium. Zasiadają w nim bowiem przedstawiciele strony samorządowej, pracowniczej oraz pracodawców. Rady te są zatem bardzo liczne, a w związku z tym upowszechnienie wyników badania nr 2 tylko przez połowę rad, gwarantuje rozpoznawalność tematu w szerokim gronie i na różnych płaszczyznach.

Udział w obradach i prezentacja badania nr 2

Zaproszenie na obrady i prezentację badania nr 2 otrzymano od 5 Rad Dialogu Społecznego z następujących województw: warmińsko-mazurskiego, małopolskiego, łódzkiego, lubuskiego, lubelskiego oraz ogólnokrajowej Rady Dialogu Społecznego. Jest oczywistym, że rozesłanie badań nastąpiło do instytucji przed rozpoczęciem obrad, jednak zaproszenie na obrady i możliwość osobistego wygłoszenia wyników badania i przedstawienie jego charakterystyki, w przekonaniu Beneficjenta jeszcze bardziej utrwaliło, a także umocniło prezentowaną tematykę, a tym samym spowodowało zainteresowanie i chęć pogłębiania zrealizowanych badań, przez inne instytucje

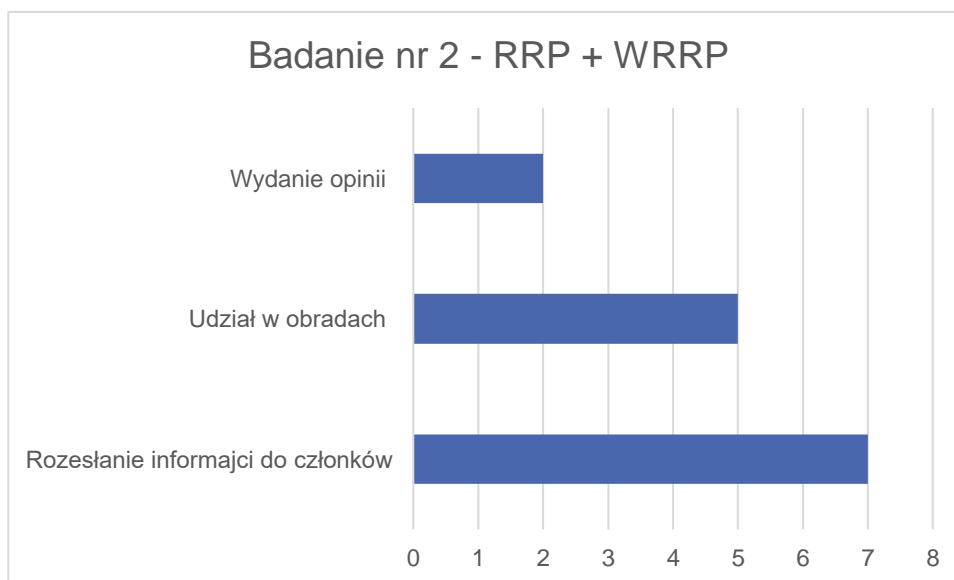
i podmioty. Być może w wielu przypadkach po prezentacji badań zapoczątkowano myśl nad pogłębieniem prezentowanej tematyki oraz jej propagowania w sposób zróżnicowany w poszczególnych województwach. Udział w 37% zorganizowanych obrad wydaje się być i tak wysokim wynikiem, mając na uwadze zaistniałą sytuację epidemiologiczną, w tym kwarantanny i izolacje poszczególnych członków, problemy techniczne oraz obszerność i mnogość tematów, jakie owe instytucje w obecnych czasach muszą podnosić pomimo niemożności odbywania obrad w standardowej formie.

Wydanie opinii na temat badania nr 2

Niestety żadna z aktywnych Rad Dialogu Społecznego nie przygotowała opinii na temat badania nr 2. Z informacji udzielanych przez przedstawicieli tych instytucji wynika, iż taka sytuacja spowodowana jest ogromem prac, jakie rządzący nałożyli na instytucje dialogu społecznego, podczas walki z pandemią. W efekcie rady działając w ograniczonym zakresie osobowym muszą realizować więcej działań niż uprzednio.

Należy wskazać, iż dwie z Rad skierowały zaproszenie do wygłoszenia prezentacji na temat badania nr 2 podczas pierwszego zgromadzenia w 2021 roku. Owe działanie pokazuje, że temat mimo wielu innych priorytetowych, nie jest marginalizowany, a wręcz postrzegany jest jako istotny i wymagający rozpoznanie go w szerszym gronie, nawet po upływie terminu, jaki został wyznaczony Radom na jego prezentację.

4.2. Rada Rynku Pracy i Wojewódzkie Rady Rynku Pracy

Rozesłanie informacji do członków na temat badania nr 2

Rady Rynku Pracy to instytucje, które działają społecznie oraz obradują średnio dwa razy w roku. W związku z tym, przewidywano, że zainteresowanie owych instytucji, może nie być, tak duże, jakby tego oczekiwano. Jednak informację zwrotną w zakresie przesłanych badań otrzymano od 12 spośród 17 instytucji, co oznacza ponad 70% odzew. Pozytywne informacje zwrotne, a więc takie, z którymi wiązało się wykonanie jakiegoś działania przez Radę Beneficjent otrzymał od 41% spośród wszystkich podmiotów. To pokazuje, iż mimo trudności w zakresie upowszechnienia badań oraz pracy w trudnych czasach pandemii, wysiłkiem wszystkich udało się skutecznie przekazać informacje do członków poszczególnych Rad. Różnorodność składu Rad jest taka sama, jak przy Radach Dialogu Społecznego, dlatego nawet nie docierając bezpośrednio do członków Rady w każdym województwie, można mieć pewność, że informacje o badaniach zostały rozpowszechnione w bardzo szerokim zakresie. Raport z badania nr 2 w szczególności dotyczy zagadnień, za które odpowiedzialne są Rady Rynku Pracy, gdyż wskazuje on na ocenę kształcenia zawodowego osadzonych.

Udział w obradach i prezentacja badania nr 2

Do udziału w obradach RRP zaprosiły Beneficjenta w następujących województwach: śląskie, lubelskie, lubuskie, zachodniopomorskie oraz warmińsko-mazurskie. Oznacza to, że wyniki z badania nr 2 zostały przedstawione na niemal 1/3 posiedzeń Rad Rynku Pracy. Biorąc pod uwagę fakt, że Rady te zbierają się dwukrotnie w roku, należy wskazać, iż jest to bardzo dobry wynik. Pomijając niesprzyjające warunki oraz ilość zagadnień, jakie wiążą się z tak rzadką częstotliwością spotkań, tym bardziej należy docenić chęć upowszechnienia badania nr 2 podczas obrad tak wielu Rad. W związku z tematyką badania dotyczącą kształcenia i jego oceny, podczas obrad i prezentacji można było dostrzec wyraźne zainteresowanie członków prezentowaną tematyką. W wielu przypadkach Beneficjent otrzymywał pozytywną informację zwrotną w zakresie tematyki badań i chęci współpracy w przyszłości nad pogłębieniem badań w węższym ujęciu tj. z podziałem na poszczególne województwa. Udział w obradach WRRP dawał także niewątpliwą możliwość poznania różnorodności Rad, a także specyfiki każdego z województw.

Wydanie opinii na temat badania nr 2

Przygotowanie opinii w zakresie przedstawionego badania w obecnej sytuacji i ilości obowiązków wśród pracowników RRP i WRRP, którzy działają społecznie stanowiła wyzwanie niemal niemożliwe do osiągnięcia. Jednak dwie spośród 17 rad (łącznie z radą ogólnokrajową) przygotowało opinię na temat badania nr 2. Należy wskazać, iż wielu przedstawicieli Rad kontaktowało się z Beneficjentem wskazując, iż nie prowadzą statystyk w zakresie kształcenia i zatrudnienia osadzonych w odniesieniu do konkretnego województwa, dlatego nie mogą odnieść się w żaden sposób do przedstawionych przez Beneficjenta badań, a także dodać wątku lokalnego.

Pierwszą z opinii na temat badania nr 2 przygotowała Rada z Województwa Zachodniopomorskiego, w której wskazano, iż przeprowadzone przez Beneficjenta badanie było w pełni zasadne, a zatem problem kształcenia i jego oceny osób osadzonych, jest istotnym zagadnieniem w tym województwie. Przewodniczący Rady zaznaczył, iż wskazany temat przybliżył zagadnienia członkom, w zakresie zatrudnienia osadzonych, a co za tym idzie, jest on początkiem do dalszej pracy nad wskazanym zagadnieniem.

Należy także zaznaczyć, że Rada Rynku Pracy w Województwie Zachodniopomorskim oprócz wprowadzenia prezentacji badania nr 2 do porządku obrad i przygotowania opinii w zakresie tego badania, umieściła wyniki badań na dostępnych sobie stronach internetowych oraz rozesłała wyniki badania wśród członków Rady. Niewątpliwym pozytywnym elementem podczas prezentacji wyników badania było skierowanie zaproszenia do Pani dr hab. Agnieszki Lewickiej – Zelent, prof. UMCS, przygotowującej raport z wyników badania nr 2 do przeprowadzenia wywiadu w zakresie prezentowanego projektu. Wyniki tego zaproszenia zostały umieszczone na stronie www.pracodawcy.biz.pl

Dla badania nr 2 również została przygotowana opinia przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy w Województwie Warmińsko-Mazurskim. Badania w zakresie oceny kształcenia tj. szkoleń i kursów zawodowych jest istotne z perspektywy Rad Rynku Pracy, które dzięki informacjom w tym zakresie mogą pomóc w kształtowaniu odpowiednich typów szkoleń prowadzonych dla osób osadzonych lub osób, które zakończyły karę pozbawienia wolności i chcą wrócić na rynek pracy.

Sporządzona opinia wskazuje, iż w zależności od punktu widzenia różnorodnie układają się podejścia do zagadnienia zatrudnienia i kształcenia osadzonych. Odmiennie stanowią stanowiska w zakresie jakości szkolenia posiadają skazani, inną wychowawcy, a jeszcze inną pracodawcy zatrudniający wskazanych pracowników. To w efekcie pokazuje złożoność problemu ze względu na możliwości i ograniczenia związane z wykonywaniem kary przez osadzonych. Specyfika grupy osadzonych niejako musi pasować do rodzaju wykonywanej pracy, co oznacza, że nie każdy z zawodów jest możliwy do wykonywania podczas odbywanej kary. Autor opinii wskazuje, że do potrzeb wielu rozmów i porozumień na różnych poziomach, aby móc efektywnie wdrożyć najlepsze z możliwych pomysłów i zadowolić wszystkie ze wskazanych w badaniu strony.

W opinii głównie nacisk położony jest na motywację wewnętrzną pracowników. To oni w głównej mierze powinni przejawiać chęć do pracy i samorozwoju, a zachęta od strony wychowawców oraz pracodawców powinna tylko umacniać ich w tym przeświadczeniu. Praca ma stanowić niejako terapię, dzięki której już podczas odbywania kary, skazany zamyka pewien rozdział w życiu i rozpoczyna nowy, jeszcze przed opuszczeniem więzienia. Tym nowym początkiem ma być praca, która daje nie tylko wymierne korzyści finansowe, ale także powala zapomnieć o powrocie na drogę przestępstw.

Oprócz przygotowania indywidualnej opinii do badania nr 2, Rada wprowadziła prezentację badań podczas obrad, umieściła informacje o badaniach na dostępnej sobie stronie internetowej wraz z odnośnikami do poszczególnych badań, umieściła informacje o badaniach w mediach społecznościowych oraz rozesłała badanie nr 2 do członków.

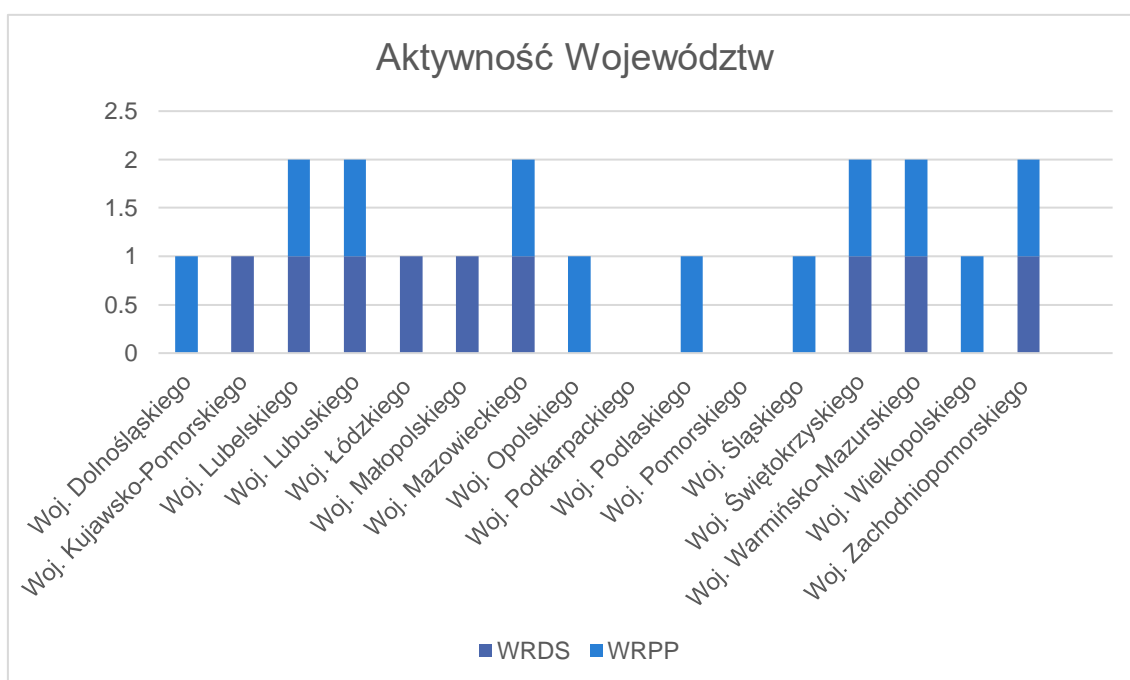
Podsumowując należy wskazać, iż przedstawione przez dwie Rady opinie są ze sobą zbieżne, co daje wysokie prawdopodobieństwo, aby przypuszczać, iż inne Rady w ten sam - przychylny

sposób postrzegają przeprowadzone badania, a co za tym idzie, zbieżnie skomentowałyby (w formie opinii) przekazane badania.

4.3. Aktywność według województw

W zakresie prowadzonych badań należy zwrócić uwagę na aktywność WRDS-ów i WRRP w odniesieniu do poszczególnych województw. Jest to tym bardziej istotne, iż na podstawie tego możemy wskazać, jak w poszczególnych województwach kształtuje się rozwój, gospodarka czy zatrudnienie oraz z jaką dynamiką jest to związane. Istotnym jest wskazanie, iż do udziału wskazanych było 16 województw, a w nich dwie wojewódzkie Rady –WRDS i WRRP oraz dwie Rady o zasięgu ogólnokrajowym - Rada Rynku Pracy oraz Rada Dialogu Społecznego.

W efekcie przeprowadzonego zestawienia odnotować trzeba, że 38% województw okazało się bardzo aktywnych, tj. dwie ze wskazanych Rad podjęły tam działania, aby upowszechnić przesłane przez Beneficjenta badania, zaprosić do udziału w obradach lub wydać opinię w zakresie badań. To pokazuje, iż mimo trudnych warunków pracy, gremia te wyrażają chęć i potrzebę wykorzystania wyników przeprowadzonych badań i analiz w pracach Rad.

W 50% województw tylko jedna ze wskazanych Rad (WRDS lub WRRP) podjęła działania w zakresie prezentowanych badań i rozpowszechnienia projektu, z czego 62% stanowiły Wojewódzkie Rady Rynku Pracy, a 38% Wojewódzkie Rady Dialogu Społecznego.

W przypadku 12% województw żadna z zaproszonych do działania Rad (ani WRDS, ani WRRP) nie podjęła się odpowiedzi na przekazane zagadnienia. Te nieaktywne województwa

to województwo podkarpackie i pomorskie. W tych dwóch województwach nie podjęto działań, w celu upowszechnienia badań lub chociażby przekazania informacji, iż nie jest możliwa współpraca w tym zakresie. Być może powodem takiej indolencji był ogrom zadań, jakie spadły na wszystkie instytucje państwowe oraz gremia opiniujące (w tym WRDS-y i WRRP) w związku z pandemią, uniemożliwiając jakkolwiek aktywność ze strony tychże Rad.

W wyniku przedmiotowej analizy, nie można już jednoznacznie podzielić Polski na Zachodnią i Wschodnią w zakresie dynamiki i potrzeby rozwoju. Zaprezentowane powyżej zestawienie pokazuje, że najbardziej aktywne Rady znajdują się w województwach zarówno na zachodzie, wschodzie, jak i w centralnej Polsce. Dynamika rozwoju i aktywności naszego kraju w obszarze wdrażania i wykorzystania w pracach Rad wyników badań i analiz jest zatem zróżnicowana nierównomiernie, a czynnikiem warunkującym może tu być tzw. „czynnik ludzki” – podejście i umiejętności w zarządzaniu jakimi dysponują członkowie prezydiów poszczególnych Rad, co przekłada się między innymi na chęć współpracy i zaangażowanie instytucji w prowadzone badania i projekty.

5. Wykorzystanie wyników badań i analiz w kontekście strategii wykorzystania badania

W nawiązaniu do strategii wykorzystania badania nr 2 należy podkreślić, iż Rady, w których badania zostały przedstawione opowiadały się jednoznacznie w pozytywny sposób w zakresie przedłożonych im wyników badań i analiz, potwierdzając potrzebę dalszej poprawy i ulepszania systemów kształcenia zawodowego osadzonych, w celu oferowania pracodawcom efektywnych i wykształconych pracowników – również w sytuacji, kiedy są to osoby przebywające w zakładach karnych. W związku z tym potrzebne są nie tylko szkolenia zawodowe organizowane na przestrzeni zakładów, ale także szkolenia społeczne, indywidualne oraz z umiejętności miękkich. Dopiero tak przygotowana jednostka może wyruszać na rynek pracy, aby pozytywnie odnaleźć się w nowej przestrzeni i sytuacji, a pracodawca zatrudniający ją miał nie tylko satysfakcję z zatrudnienia, ale także wymierne korzyści w postaci efektywnego pracownika i konkretnych wyników finansowych.

6. Podsumowanie

Przeprowadzone przez Pracodawców Ziemi Lubelskiej - podmiot realizujący projekt pn. „NOWY DIALOG - badania w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia osób osadzonych” działania zmierzające do upowszechnienia wyników badania nr 2 (*dotyczącego oceny szkoleń i kursów zawodowych organizowanych dla osadzonych w zakładach w kontekście ich rozwoju zawodowego i osobowego w ocenie wychowawców penitencjarnych i psychologów oraz osadzonych (z badania 1) i wśród ich pracodawców*) uznać należy za kompleksowe oraz skutecznie zrealizowane.

Zebrane przez Pracodawców Ziemi Lubelskiej informacje zwrotne od instytucji dialogu społecznego potwierdzają, iż instytucje te wyraziły zainteresowanie wykorzystaniem wyników badań

i analiz w swoich pracach i wielokrotnie uczyniły to (co odnotowano w niniejszym raporcie). Zasadniczo zarówno Rady Rynku Pracy, jak też Rady Dialogu Społecznego rozesłały wśród swoich członków informację o wynikach przeprowadzonego badania, analizach i opiniach - zachęcając przedsiębiorców i innych członków tych rad do dalszego ich opiniowania i omawiania. Część spośród wspomnianych instytucji przed dniem sporządzenia przedmiotowego raportu dodatkowo umożliwiła także przedstawicielowi Pracodawców Ziemi Lubelskiej na prezentację wyników badań i analiz podczas ich posiedzeń oraz podjęcie dyskusji w tym temacie. Inne zaś wskazując na trudności wywołane pandemią koronawirusa zadeklarowały taką możliwość w późniejszym czasie bądź uznały taką sposobność za niemożliwą. Niezależnie od tego instytucje dialogu społecznego podjęły się opublikowania (w miarę możliwości) na swoich stronach internetowych wyników badań i analiz - bądź stosownych odnośników do nich. Wielokrotnie zadeklarowano także chęć pochylenia się nad problematyką wyrażoną w badaniu w ramach prac poszczególnych instytucji dialogu społecznego, postrzegając przedłożone wyniki badań i analiz jako znakomity impuls do podjęcia działań zbieżnych z celami projektu pn. „NOWY DIALOG - badania w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia osób osadzonych”. Wskazywano również, iż zaprezentowane wyniki badań i analiz w przyszłości mogą stanowić dla instytucji dialogu społecznego punkt wyjściowy do podjęcia szerszej zakrojonych działań takich jak projekty promujące zatrudnianie osób skazanych czy konferencje realizujące ten cel. Niemniej każdorazowo jako przeszkodę w szerszym wykorzystaniu obecnie wyników badań i analiz wskazywano (co zrozumiałe) obecną sytuację epidemiologiczną. Niestety opinię w formie pisemnej, w zakresie przesłanych wyników badań i analiz wyraziły wyłącznie dwie Wojewódzkie Rady Rynku Pracy – co uzasadnia trudna sytuacja i problemy w zakresie funkcjonowania wszystkich instytucji. Odnotować trzeba jednak, iż Beneficjent dysponuje potwierdzeniem doręczenia Pakietów informacyjnych wszystkim przewidzianym w projekcie Radom (34 podmiotom), a w drodze telefonicznej bądź mailowej Beneficjent uzyskał aprobatę niemal wszystkich Rad dla wyników przeprowadzonych badań i raportów, co daje nadzieję na szersze wykorzystanie ich w dalszej perspektywie we wszystkich województwach.

Zaznaczyć należy, iż gro z przedmiotowych działań (zarówno w zakresie upowszechniania wyników badań i analiz, jak też wykorzystania ich) przeprowadzono w warunkach niezwykle trudnych - bowiem w czasie pandemii koronawirusa (Covid-19), co niewątpliwie stanowiło znaczące utrudnienie. Pomimo tego podjęte działania pozwoliły na upowszechnienie problematyki objętej badaniem nr 2 oraz zainteresowanie nią przedsiębiorców, partnerów społecznych, instytucji dialogu społecznego oraz podmiotów i instytucji odpowiedzialnych za więziennictwo (w tym za kształcenie i zatrudnianie więźniów) w Polsce.

Uprawnione wydaje się zatem stwierdzenie, że wyniki badań, raport główny (analizy), treść opracowanych rekomendacji (opinii) przez partnera społecznego (przedsiębiorców), a następnie opracowanie i przekazanie Pakietów informacyjnych Radom Rynku Pracy i Radom Dialogu Społecznego, wielokrotnie połączona z prezentacją wyników badania podczas posiedzeń tych Rad oraz kolportaż informacji o badaniach, raportach i rekomendacjach wśród znaczącej grupy instytucji dialogu społecznego i rynku pracy oraz przedsiębiorców pozwoliły na zrealizowanie głównego celu projektu pn. „NOWY DIALOG - badania w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia osób osadzonych” w zakresie upowszechnienia wyników przeprowadzonych badań.